

ÀNCORES

(fragment)

Em dic Rufus Harvick i sóc metge de professió. Tinc poc més de trenta anys, sóc londinenc de naixement i acabo d'emprendre un viatge cap a terres remotes on m'espera una nova feina. El vint de setembre de l'any de Nostre Senyor 1889, Anglaterra ha deixat de ser casa meva.

Aquestes són les primeres paraules que he escrit al diari després d'embarcar. La resta de la pàgina, en blanc, sembla que es rigui de mi perquè no sé com continuar. Alço la mirada i veig, llunyana, la fina línia de l'horitzó que separa el mar en calma del cel serè. Tot d'una m'arriba una desagradable bravada de deixalles podrides provinent de la cuina i em passen totes les ganes de seguir escrivint les meves peripècies al diari. Encara arrossego el mareig nauseabund que produeix la navegació; no aconseguixo treure-me'l de sobre i no crec que me'n desempallegui fins que trepitgi terra ferma.

El capità brama unes quantes ordres des del castell de proa i tres homes obeeixen a l'instant. El sol crema i la calor és asfixiant a la coberta principal, no passa ni un bri d'aire, i el motor del vaixell de vapor ronca de valent mentre travessa l'Oceà Atlàntic a bon ritme. El trajecte, programat per quatre setmanes i mitja, se'm fa etern i avorrit, però no deixa de ser interessant. El meu destí és Antigua, una illa del Carib que es troba dins l'estat insular d'Antigua i Barbuda, a l'Amèrica Central. El nom va ser donat per Cristòfor Colom en referència a la imatge de Santa Maria de la Antigua de la catedral de Sevilla.

Em palpo suaument el pit i trec una fotografia una mica arrugada. El somriure de la Mary em reconforta gairebé igual que les seves últimes paraules ressonant-me al cap: «Sempre t'esperaré, amor meu». Recordo amb tristesa el seu últim petó, les seves llàgrimes humitejant-me les galtes, els seus plors i les seves carícies... Em maleeixo profundament per haver espatllat el nostre matrimoni tan aviat per culpa de la feina. Quatre anys, espera'm només quatre anys... Després d'acomiar-me d'ella, al port, vaig ocupar la cabina a bord del *Tibèrius*, el vaixell vell, brut i rovellat que m'ha de dur a la destinació. I de matinada, quan vam salpar, vaig ser conscient que encetava una nova etapa de la meva vida, lluny de la persona que més estimo en aquest món.

Guardo de seguida la fotografia abans que algú la vegi i me'n vaig a la meva cabina a provar de fer una becaina, l'única cosa de profit que puc fer en aquests moments. Els passadissos del vaixell són força relliscosos i fan pudor d'humitat. Després de molt

negociar amb el capità, vam arribar a un acord i per això tinc una cabina privada per a mi sol, però en lloc d'una cabina sembla una barraca o alguna cosa pitjor.

Si he de destacar quelcom de la tripulació del *Tibèrius* és que és la *crème de la crème*; una colla de mariners rudes de dents podrides i hàbits vulgars, alguns més vells que d'altres, cridaners i avesats a l'alcohol en grans mesures, probablement trets dels racons més baixos de Londres, fos la que fos la seva situació. N'hi ha de diferents nacionalitats, tots amb el seu particular accent i els seus costums i religions. I no sé el motiu, però no em treuen els ulls de sobre, com si estiguessin molestos que un jove metge, d'origen burgès, passi uns dies entre ells. Segueixen les ordres del capità Koehler, un home de mitjana edat, forçut, barbut, geniüt i amb tatuatges als braços. No m'inspira gaire confiança, principalment per la seva manera descuidada de tractar la gent, i tinc l'empipadora sensació que, situï on em situï en el vaixell, sempre hi ha algú que em vigila.

El que més detesto del viatge, a part dels mareigs constants, és el menjar. En Marlow, el cuiner, és l'home més vell a bord i els seus dots culinaris estan molt lluny de ser acceptables. Era criador de porcs i va acabar unint-se a la tripulació després de perdre un ull en una baralla. Creu fermament que els seus àpats són grans delícies, però al meu paladar només són purés immenjables que m'he d'empassar per evitar sentir-me els budells queixant-se de fam. Sempre que em demana l'opinió li responc educadament amb un somriure forçat.

Al vespre, després de sopar, m'estic una estona a la coberta superior buscant inspiració en els estels per continuar el meu diari. És força desolador perquè no hi ha estels al cel. És com si la mateixa nit se'ls hagués empassat, i la lluna apareix i desapareix intermitentment darrere una cortina esfilagarsada de núvols prims. De tant en tant se senten els crits dels homes, passes amunt i avall, i murmuris i carrisqueigs misteriosos que no sé d'on provenen.

—Té molta feina, doctor? —em pregunta una veu. És fosc i no m'he adonat que algú s'ha assegut al meu costat silenciós com una ombra. És l'Askai, el grumet. No sabria dir la seva edat exacta, un adolescent, i és àgil, esquitit i esmunyedís. Té la pell bruna i la roba que duu li va molt justa. La mata de cabells negres li cau despenjada a sobre el rostre, i entre dos manyocs greixosos li brillen els ulls en la penombra. L'únic que sé d'ell és que prové d'alguna zona de l'Àsia Central i que li agraden les endevinalles.

—No —responc amb amabilitat—. Només intentava... escriure.

—Què escriu?

Em prenc uns segons per rumiar-me la resposta. M'adono de seguida que ell s'enretira una mica quan sentim la veu del capità Koehler escridassant un mariner.

—Escriu un diari —dic finalment—, si és que tres línies es consideren un diari —afegeixo amb un somriure mancat d'alegria—. T'agrada llegir?

—No sé llegir —respon desapassionadament tot encongint-se d'espatlles i amb un gest despreocupat—. Fins fa poc guardava un llibre a la bodega per aprendre'n, però quan el capità Koehler se'n va assabentar me'l va tirar per la borda.

—Que desvergonyit —deixo anar en veu baixa. Aleshores se m'acut una idea i trec un llibre de la meva bossa de mà que porto amb mi a tot arreu—. Té, te'l dono. Jo ja me l'he llegit unes quantes vegades.

Li allargo el braç i l'Askai es mira l'exemplar d'*El viatge al centre de la Terra* de Jules Verne amb perplexitat.

—Agafa'l, que no mossega —li dic fluixet. El grumet esbossa un somriure tímid i agafa el llibre a poc a poc. Tot seguit, murmura un «gràcies» gairebé inaudible i desapareix ràpidament en la foscor que impera en algunes bandes de la coberta superior, lluny de l'encalç dels llums de petroli que pengen de les parets. L'Askai és com un espectre. Em pregunto com ha acabat en aquesta penosa tripulació i quines devien ser les circumstàncies que el van impulsar a fer-ho.

En aquests moments s'ha girat un vent furiós que dificulta la navegació, i davant la perspectiva de quedar-me aquí sentint el reguitzell d'improperis del capità i d'alguns mariners, em retiro a les meves meravelloses estances a la recerca d'una mica de tranquil·litat. He passat mitja tarda endreçant el meu equipatge; en una farmaciola hi ha tantes coses que es poden desordenar en un sol moment! Tinc capsetes plenes de flascons tapats i etiquetats en grec, potets amb pólvores i unguents, i diversos compartiments amb píndoles per a diferents usos. A més del material mèdic, també porto volums en anglès, llatí i alemany, i fins i tot volums d'astronomia, física, història, filosofia i altres tractats que friso per llegir. La Mary me'ls va embolicar amb molta cura perquè no patissin desperfectes durant el viatge.

Les molles grinyolen quan m'estiro al catre. Deixo un llum d'oli encès perquè m'il·lumini la lectura i escolto el sorolls del vaixell. La dissonància de les fustes cruixents, els repics metàl·lics de les frontisses, les cordes que es dobleguen, la fressa de les turbines, el xiscle del vent esmorteït pel ronc feixuc del motor, els tocs de campana que marquen els torns de guàrdia, els renecs del capità, els sons esgarriuosos de les rates roent la porqueria,

l'inquietant càntic llunyà semblant al de les nereides, i el tic-tac del meu rellotge de mà que no va a l'hora; tot em fa recordar el deplorable cau on m'he ficat.

Vençut finalment per la son, deixo el llibre i apago el llum just en el moment en què la foscor s'apodera magnànimament de la cabina. Em regiro inquiet entre els llençols rasposos. Inhalo l'olor de resclosit de la coixinera mentre sento un carrisqueig a sota el catre i m'obligo a no pensar quina mena de bestiola m'assetja des de la insondable i immunda obscuritat; per sort, l'oneig suau que balanceja el *Tibèrius* em resulta tan tranquil·litzador com un bressol gegantí, i deixo que els somnis em transportin a un altre món.

Quatre tocs de campana assenyalen el canvi de guàrdia matinal. L'ull de bou revela una alba ennuvolada i em vesteixo ràpidament quan començo a sentir moviment al vaixell. Encetem un nou dia a bord del *Tibèrius*. Recorro ensopit els passadissos fins a sortir a l'exterior, on m'aclareixo el coll i saludo a tothom. A popa, el capità Koehler em mira per sobre l'espatlla i em fa un gest amb el qual pretén ser amable mentre fuma un dels seus cigarrets pudents. Arribo en un moment complicat, ell i dos oficials més observen un mapa en què es poden distingir diversos punts marcats en vermell.

—Bon dia, capità —dic amb el meu millor somriure matiner—. Tot en ordre?

—Tot en ordre, doctor —respon secament—. Ha dormit bé, aquesta nit?

—Sí —menteixo, tot i que estic segur que les meves ulleres em delaten—. Per fi he aconseguit dormir unes quantes hores seguides.

—Me n'alegro, perquè les properes nits seran agitades.

—A què es refereix? —Demano una mica preocupat pel seu to de veu mentre em netejo les ulleres amb un mocador i tusso en rebre el seu molest alè de tabac.

—Veu el cel? A sobrevent —indica, assenyalant el firmament amb els dos dits que aguanten el cigarret. Em poso les ulleres i miro cap amunt fent visera amb la mà—. Núvols i vent fresc. S'acosten tempestes, doctor Harvick. Li puc assegurar que els temporals a alta mar no són agradables, no és com passejar en barqueta i que caiguin quatre gotes. Mal llamp! Quan arribin les tempestes desitjarà no haver embarcat.

Dit això, ell reprèn la conversa amb els dos oficials sobre el rumb actual. Jo aguanto el somriure fins que noto que les galtes em fan mal i m'allunyo d'ell gairebé asfixiat pel fum.

A proa és on es nota més el canvi de temps. El sol ja no escalfa tant com els dies anteriors i l'ambient s'ha tornat més fred, com si haguéssim penetrat en una zona climàtica

diferent. Des d'on sóc, veig els homes amb els torsos nus, suats i morens, feinejant als seus llocs de treball, desplaçant objectes pesants d'una banda a una altra o fent qualsevol feina que el capità els hagi encarregat. L'Askai neteja llastimosament el terra de la coberta amb un drap de fregar ronyós i, quan enllesteix, aboca per la borda l'aigua marronosa i pudenta del cubell. Després, s'esmuny entre els aparatosos mecanismes de pesca i el perdo de vista.

Abaixo els ulls i em concentro en la lectura. Homer té un no-sé-què que em tranquil·litza.

—Encara no zé què hi fa, voztè, aquí —diu de cop i volta una veu molt greu i papissota.

Hi ha un homenot panxut i escabellat a escassos metres d'on em trobo jo, i m'observa amb un posat despectiu— Éz que no té on caure mort?

—Disculpi?

—Dizcupli? —m'imita, escarnint-me, i tot seguit escup al terra—. No hi durarà gaire aquí, doctor. El mar no éz per perzonez de terra ferma.

És en Shamir. Ho sé perquè abans d'embarcar li vaig demanar a l'espavilat de l'Askai que m'expliqués qui eren els membres de la tripulació, i de tots ells només en va mencionar un que fos papissot. En Shamir és d'origen jueu i crec recordar que està destinat a la sala de màquines. El que no sé és per què està palplantat aquí parlant-me amb aquest to tan insolent.

—No tinc intenció de romandre al mar indefinidament, mariner —responc educadament però amb sequedat i sense interès en iniciar una conversa amb algú tan groller com ell—. Aquesta situació és passatgera fins que arribi a Antigua, on exerciré de doctor en un petit hospital. I no es preocupi, abandonaré aviat aquest lamentable vaixell que, per si no ho sabia, té nom d'emperador romà.

Ell fa un gest d'indiferència, gairebé de menyspreu.

—No m'ha dit mai rez la història, com tampoc elz detallz d'un erudit britànic —m'etziba—. Però zí que li diré una coza, doctor Harvick... —En Shamir fa una pausa dramàtica. La seva mala pronunciació m'està posant dels nervis—. Quan arribi el moment, creu que zerà capaz de triar un bàndol?

Aquesta pregunta em deixa força descol·locat. Vacil·lo durant uns segons perquè no veig on vol anar a parar, o potser és que a causa del seu parlar papissot no he acabat d'entendre què m'està dient. Però sembla que no vol sentir la resposta perquè tot seguit se'n va entre rialletes cíniques i murmuris incomprensibles.

—No li faci cas, doctor.

Quin ensurt! L'Askai està assegut al meu costat. Em pregunto amb perplexitat des de quan és aquí. És tan sigil·lós que no veig ni sento mai quan apareix ni quan es fa fonedís.

—Què ha volgut dir, aquell home? —Li demano en referència a la pregunta enigmàtica d'en Shamir, segur que l'ha sentit.

—No li faci cas —repeteix mirant l'horitzó. Aleshores, es gira cap a mi—. Doctor, va, digui'm una endevinalla.

Alguna cosa en el grumet em fa sospitar. Sembla que canviï de tema per fugir d'estudi, per desviar l'atenció d'algun assumpte que no m'incumbeix. Però crec que m'estic embolicant massa... Després de cinc dies, la vida marinera ja m'està fent perdre el seny.

—A veure, deixa'm pensar... —Dic mentre rumio. Per buscar inspiració, miro cap amunt, cap a la blavor profunda d'un cel mig ennuvolat, i després abaixo la mirada cap a la verdor oceànica de l'aigua, de la qual el sol n'arrenca centelleigs tornassolats i fa brillar l'escuma salada. Finalment, pregunto:

—Quin és l'únic pont universal que no té ni principi ni final?

El grumet es queda pensatiu, amb la mirada perduda, silenciós i visiblement concentrat. Sé que l'he desarmat. El conec des de fa poc temps, a l'Askai, però puc dir amb tota seguretat que és molt llest i enginyós. Tot i ser analfabet, moltes vegades recorre a la lògica i proporciona solucions creatives pròpies d'algú amb imaginació i inventiva. Per això gaudeixo tant de la seva companyia. Fa que el meu viatge al mar sigui més plàcid i interessant.

Però just quan la conversa es posa més emocionant, apareix el capità i ens destorba de mala manera.

—Grumet! —Exclama fumant—. T'he de recordar que la merda no es neteja sola?

Sense queixar-se gens ni mica, l'Askai s'aixeca enèrgicament i s'esmuny cap a dins del vaixell.

El capità Koehler dóna unes ordres més a un grup d'homes i tot seguit s'uneix al meu costat. M'ofereix un cigarret.

—És molt amable, capità, però...

—Deixi les cortesies per a les meuques del port, doctor —m'interromp amb grolleria i llavors refuso més directament l'oferta de tabac—. El temps no ens acompanya. S'acosten vents huracanats i pluges torrencials. Això significa que hem hagut de modificar el rumb

per no trobar-nos aquest infern de cara, i agafarem una altra ruta més llarga que ens alentirà un dia sencer. Recony de cel!

Fent cas omís de les blasfèmies del capità, miro de calmar sense èxit un neguit incòmode. Em preocupa seriosament la perillositat de viure una tempesta d'aquestes dimensions en carn i ossos. En els llibres, els temporals torrencials no semblen tan esfereïdors com el que s'apropa. Però la realitat és ben diferent.

Quan en Koehler em deixa sol, m'acosto a la barana de babord amb molt de compte i rebo amb fúria l'embat del vent que m'agita els cabells i la roba. Ja s'observa una teranyina de núvols foscos cobrint el sol, i algunes gotes em besen les galtes i em mullen els vidres de les ulleres. Davant l'amenaça de pluja, només hi ha una única cosa que vull protegir zelosament costi el que costi: la fotografia de la Mary que conservo en una butxaca interior de l'armilla, ben al prop del cor.

La resta del dia la passo tancat a la meva cabina. Encara falten unes setmanes per arribar a port, però he tornat a empaquetar el meu equipatge per evitar que surti disparat si el vaixell es veu atrapat en una tempesta d'ones immenses. La sensació de mareig es torna a fer insuportable...

Al vespre sóc incapaç d'ingerir cap tipus d'aliment. He perdut la gana i tinc la necessitat d'estar sol. Al costat d'un llum d'oli, em poso de genolls i reso durant una estona. Tracto d'evocar records bonics de la vida a Londres que he deixat enrere, la família, els amics, els col·legues de la facultat, la preciosa Mary... Hi ha una idea pertorbadora que em ronda a la ment i de la qual tot just ara en sóc conscient, i és que vaig abandonar la meva dona sense saber si podia estar embarassada. Recordo els darrers moments íntims amb ella i se m'ericen els pèls dels braços. Quina delícia, el seu amor! Els seus petons càlids, les carícies suaus sota els llençols, la voluptuosa silueta del seu cos, el seu...

—Cony de metge! Surt ara mateix! —crida una veu gruixuda al passadís, acompanyada d'uns trucs insistents i frenètics a la porta—. Obre!

De seguida se senten xiscles i esgarips provinents de l'exterior, i moltes passes i corredisses als passadissos de més amunt.

—Et necessiten a dalt! —Insisteix la veu—. Ràpid, obre la porta!

Sobresaltat i espantat per aquest destorb inoportú, m'aixeco i corro a obrir la porta de la cabina amb feixuguesa. El mariner suat i pudent que tinc al davant m'inspecciona amb desdeny i em diu que hi ha un home ferit i necessita atenció mèdica. Amb aquella sensació

nauseabunda contínua enganxada al cervell, l'últim que vull és haver de fer cures, però m'estimo més enllestir-ho el més ràpid possible i tornar al meu cau de tranquil·litat. Així que agafo el meu maletí i pujo a la coberta principal amb celeritat.

Però un cop a l'exterior m'adono de la verdadera situació. Una situació que no m'afavoreix gens ni mica...

El capità Koehler i cinc homes més estan agenollats en línia, amb el cap cot, emmordassats i amb les mans lligades amb cordes a l'esquena. Les ferides sagnants als pòmuls i els hematomes als braços són els signes evidents de la batussa que hi ha hagut, i sota la claror lletosa dels llums aquesta escena grotesca em fa venir esgarrifances. Hi ha tres homes morts que jeuen a terra enmig d'un bassal de sang. Els han degollat... Els trons impacten a les meves oïdes com timbals infernals, i els llampecs esgarrapen el cel amb un frenesí de batecs de claror efímers.

Ara sóc terriblement conscient del que succeeix. Es tracta d'un motí. Mentre que el *Tibèrius* es troba assetjat per un temporal de dimensions descomunals, jo em trobo al centre d'una tripulació rebel·lada, violentament excitada per la força bruta i totalment imprevisible. Resto petrificat i tremolós davant d'una seixantena d'ulls clavats només en mi, atents a tots els meus moviments mentre comença a caure una pluja insistent.

[...]